

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

**Kommenttipuheenvuoro
Jari Kaivo-ojan esitykseen**

**Maanpuolustuskorkeakoulu
Sotatieteiden päivät
3.11.2021**

Juha Martelius

Puolustustutkimuksen kokonaisuus

- **Puolustustutkimuksella tarkoitetaan puolustuskykyä tukevaa tutkimusta, jolla luodaan tietopohjaa, osaamista ja ymmärrystä suunnittelun ja päätöksenteon perustaksi ja tueksi.**
- Puolustustutkimus kattaa tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoiminnan. Se tukee puolustushallinnon strategiatyötä sekä tilannetietoisuutta, puolustuksen uudistumiskykyä ja riskienhallintaa.
- Puolustustutkimuksella on keskeinen rooli Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisessa.
- Puolustushallinnossa tehdään vain sellaista tutkimusta, jota muualta ei ole saatavissa tai jossa omavarainen asiantuntemus on tärkeää.

Toimiva virkamiesennakointi edellyttää:

- Tiedon näkemistä strategisena voimavarana;
- organisaation tietojohdantamisen riittävää osaamis- ja valmiustasoa;
- ennakointitoiminnan kytkeytymistä organisaation toimintoihin: asiantuntijatyöskentelyyn, päätöksentekoon, suunnitteluun jne.
- johdon sitoutumisen ennakkoinnin rooliin ja periaatteisiin organisaatiossa;
- resursseja (henkilöintensiivistä työskentelyä);
- vahvaa ja laaja-alaista substanssiosaamista;
- tietoa ja näkemystä;
- mindsettiä ja asennetta;
- ennakointimenetelmien tuntemusta ja osaamista;
- oman organisaation ulkopuolista asiantuntemusta; verkostoja ja kumppaneita.

PLH:n ennakoinnin erityispiirteitä

Uhkaorientaatio

- Tiedon suojaamisen tarve (TL).
- Testaus/validointi vaikeaa (jäädyään helpommin omaan/omien sotilaallisten verkostojen kupliin).
- Löydämmekö aidosti myös mahdollisuuksia?
- Varautuminen pahimpaan mahdolliseen (skenaarioon).

Suunnitteluorientaatio

- Ennakoinnissa on sisäänrakennettuna epävarmuutta, mikä on ristiriidassa suunnittelun periaatteita vastaan.
- Suunnittelupöydässä on tehtävä valintoja (kaikkein ei voi varautua, vaan on kyettävä puntaroimaan todennäköisyyksiä).
- Jotta ennakoinnilla on vaikuttavuutta, pitää siitä seurata analyysiä ja synteysiä, strategista suunnittelua ja tulosohjausta sekä lopulta toimintaa.

Uudet toiminta-alueet: kyber, avaruus, tieto

Arktisen alueen nousu

Tietopohjaisen päätöksenteon haasteet

Mikä olisi kokonaismaanpuolustus 2.0?

Nykyhypet:
EU:n puolustus
Kyber
Hybridi
Arktinen
AI
Kvantti
5G
Kiina
Ilmasto
Globalismi ja liberalismi
Tulevaisuudessa...?

Pohjois-Euroopan turvallisuus

Naton toimet

Suomen lisääntyvä kv. yhteistyö

Kansainvälinen yhteistyö

Itämeren turvallisuus

USA:n toimet

Geopolitiikka+ Geotalous → uudet työkalut

EU:n toimet ja tulevaisuus

Suomen asema EU:ssa

Sodan kuvan kehittyminen

Osaamisen huoltovarmuus

Yhteiskuntien digitalisoituminen

Venäjän toimet

Yhteiskuntien polarisaatio

Disruptiiviset teknologiat

Kansallisvaltion ja arvojen kehitys

Mitkä olisivat shokkeja?
Talouden romahdus?
Ruotsi Natoon?
Yleisen asevelvollisuuden kyseenalaistaminen?

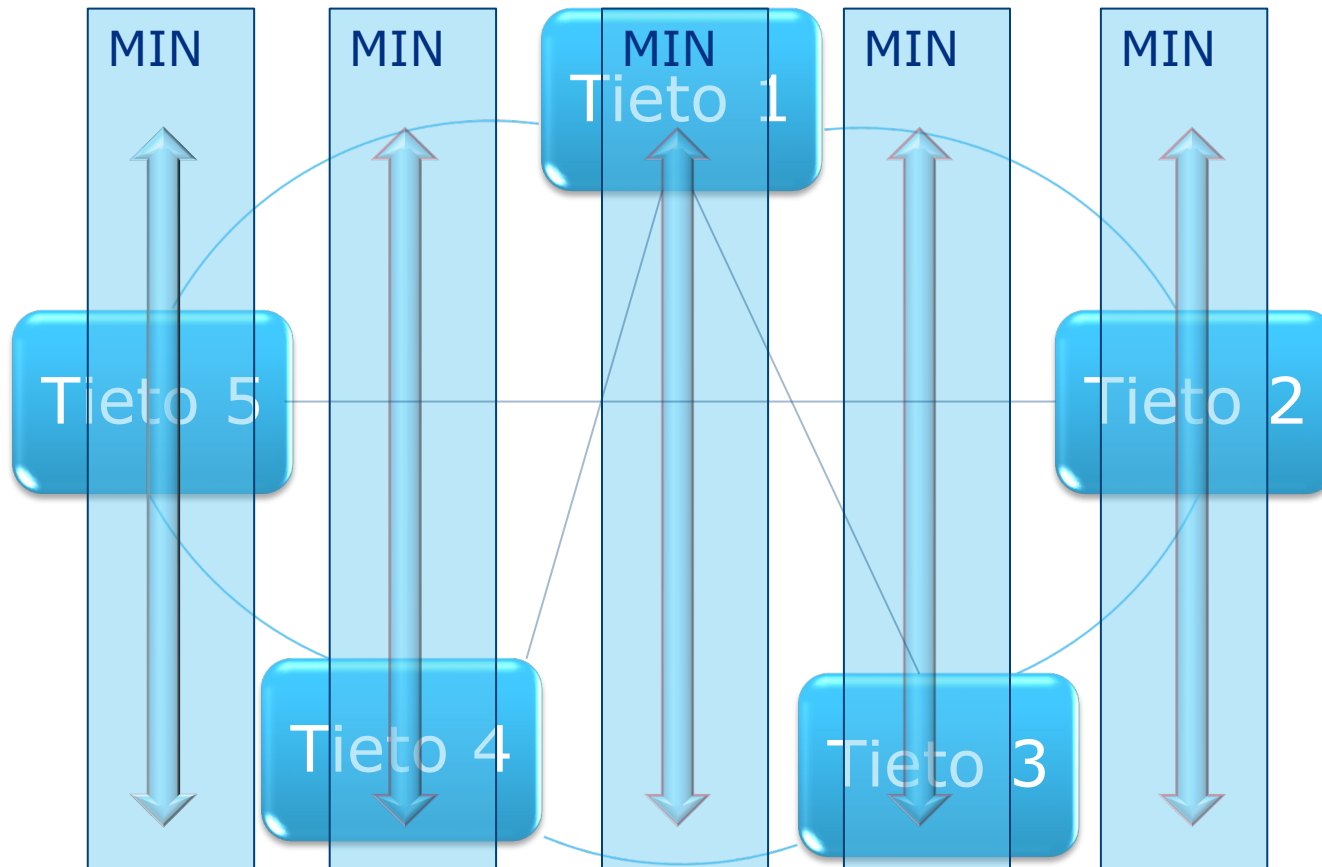

Löytyykö osaamista / uskallusta...

- Toimintaympäristön on jo vuosikymmeniä arvioitu muuttuneen huonompaan suuntaan ja ennakoinnissakin trendi tuntuu jatkuvan – mutta miten se vaikuttaa käytäntöön?
- Osaamiskapeikkojen tunnistaminen ja tunnustaminen?
- Reagoinnista proaktiiviseen toimintaan?
- Resurssien suuntaaminen uusiin teemoihin?
- Vaikutukset johtamiseen ja/tai hallinnonalojen välisiin suhteisiin?
- Mitä jos ennakoimme yhden fundamenteistamme alkavan horjua -> osaammeko toimia ajoissa?

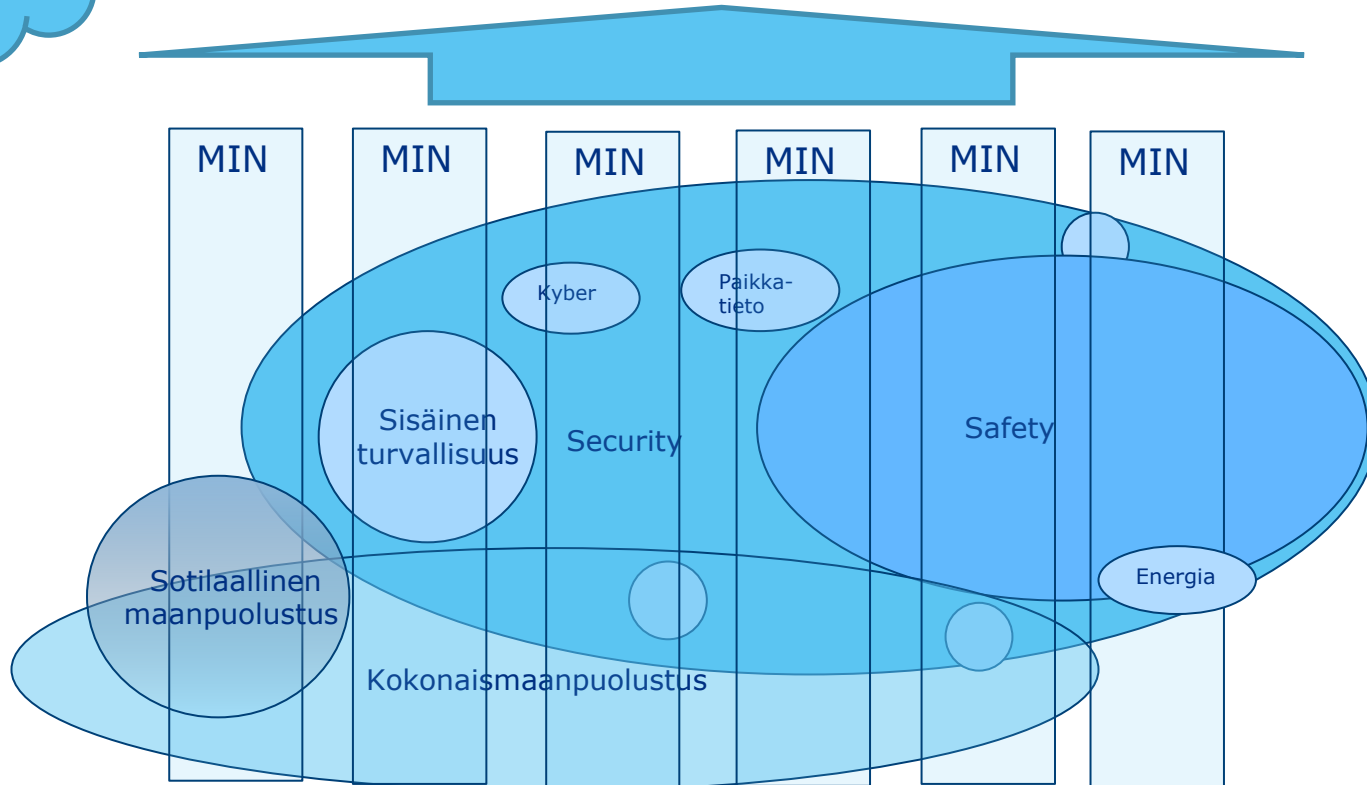
Tietoverkosto vs. hierarkkinen linjaorganisaatio

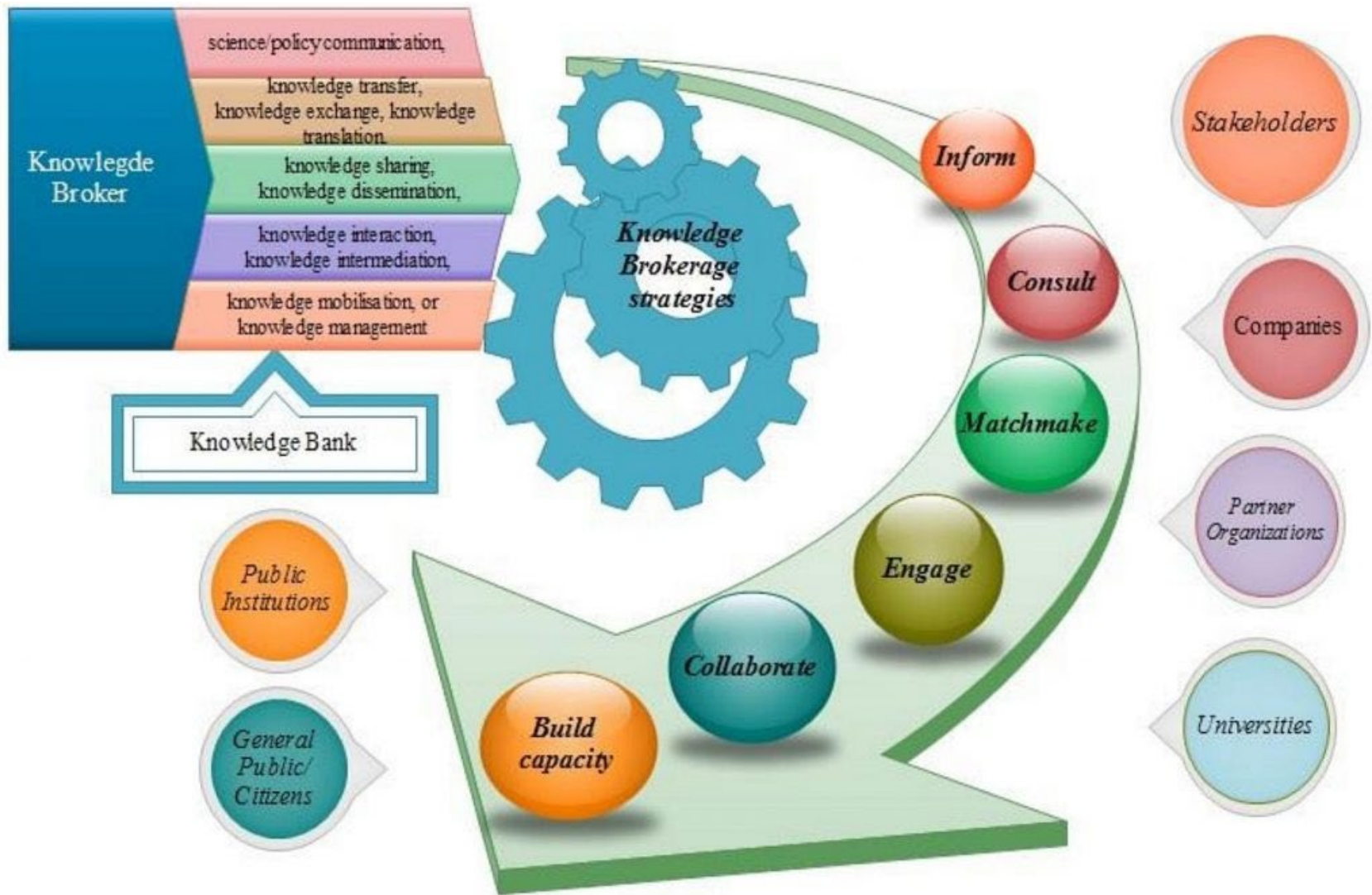
Puolustus ja kansallinen turvallisuus yhteenkietoutuneita

Kansalliset intressit?

KANSALLINEN TURVALLISUUS

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Bruce Boyes (2016)

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Q mutta ei aivan A

Mikä on ennakkoinnin todellinen rooli toiminnan ja talouden suunnittelussa??

Miten saadaan yhteistä analyysiä tietovirroista, energiaturvallisudesta, tietosuojasta, 5G:stä etc. ja niiden vaikutuksista turpoon?

Miten ennakointitiedon fasilitointia voi kehittää puolustushallinnon ymmärryksen lisääjänä?

Miten varmistamme kriittisen kansallisen osaamisen volyymin?

Toimivaltaisista viranomaisista toimivaltaiseen verkostoon?

Mikä on (ennakointi)-tiedon vastaanottokyky?

Tieto- ja kriisijohtamisen haasteet kompleksisessa toimintaympäristössä – toimiiko byrokraattinen linjaorganisaatio?

Teknologia tiiviisti puolustuspolitiikan agendalle – miten näkyy tutkimuksessa?

